MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond: Euroopa investeeringud maapiirkondadesse

Maaparandusühistud uue seaduse kohaselt

Olev Krist
Maaeluministeerium

Maaparandussüsteem

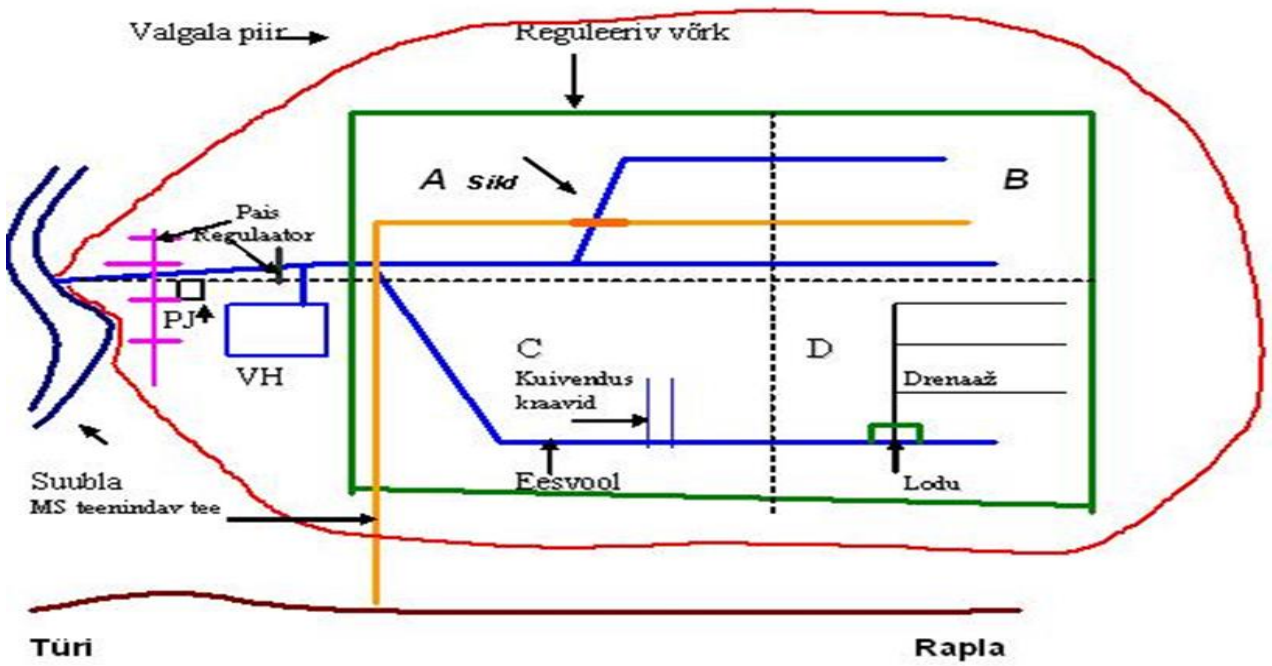

Kuivendussüsteem määratletakse suubumistingimuse alusel:

-suublasse

-riigi eesvoolu

Maaparandussüsteemide moodustamine

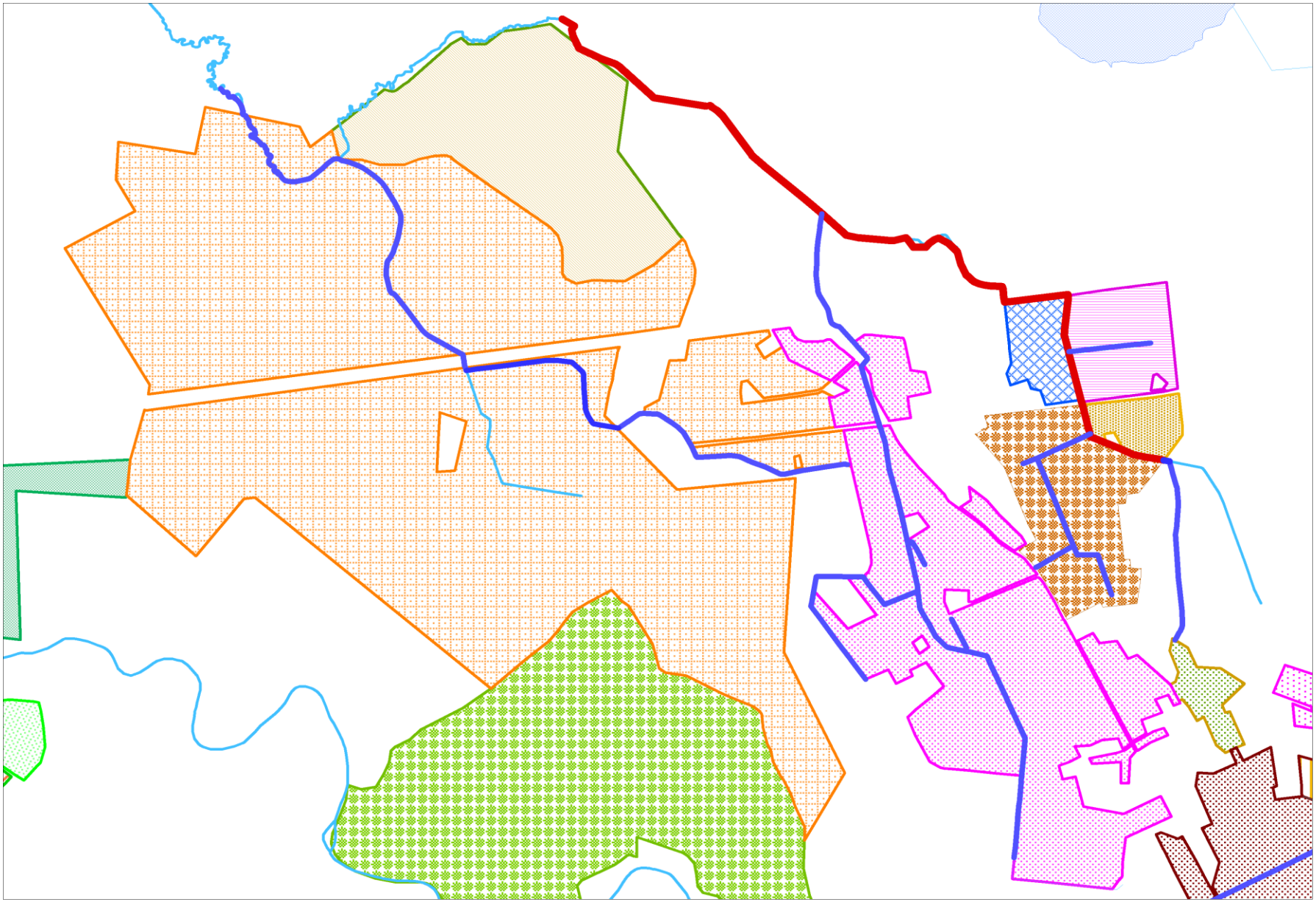

Maaparandushoiu korraldus

Maaparandushoiu kohustus on:

- süsteemi omanikul;
- maaparandusühistul tegevuskavas ettenähtud ulatuses;
- PMA-l riigi poolt korrashoitavatel ühiseesvooludel (*riigi eesvool*).

Maaparandushoid

- Eesvoolude ratsionaalseim hoiu vorm on ühistegevus

Maaparandusühistud

- Ühistu on maaparandushoiutööde ühiseks korraldamiseks asutatud eritüübiline eraõiguslik juriidiline isik.

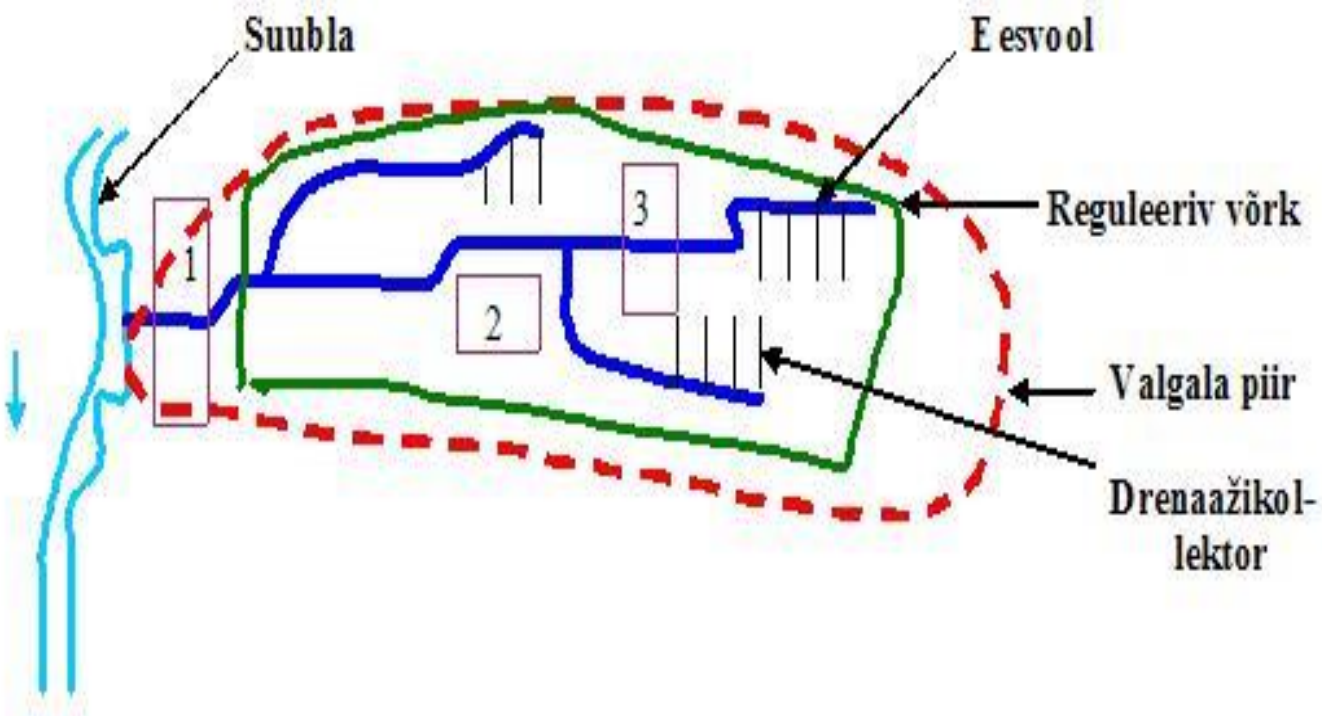

Ühistu toimimise põhimõte

- Ühistul on seadusest tulenev eesmärk ja kohustuslikud liikmed (põhiliikmed)
- Ühistu tegevused:
- 1. ühishoid (hooldamine ja uuendamine)
  - ühiseesvooludel;
  - poldril pumbajaam, kaitsetamm, regulaator

  2. süsteemi toimimisega seotud avalikust või ühistu liikmete ühisest huvist tulenevad tegevused.

Ühistu toimimise põhimõte

- Õigusvõime tekib maaparandusühistute registrisse kandmisel.

- Nimi sisaldab täiendit „maaparandusühistu“ või lühendit „MPÜ“.

Tegevuspiirkond

- Üks või mitu terviklikku maaparandussüsteemi.
- Tegevuspiirkond kantakse tegevuspiirkonna kaardile
- Tegevuspiirkond:

1) süsteemi maa-ala (reguleeriv võrk);
2) ühiseesvoolud;
3) muud ühishoiu rajatised;
4) muud ühistu tegevustega seotud rajatised.

- Ühistu asutamisel märgitakse tegevuspiirkonna kaardil punktides 1) kuni 3) nimetatud rajatised

Asutamise ettevalmistamine

- Algatajad taotlevad PMA-lt:

- ühistu tegevuspiirkonn kaardi;
- õiend liikmete kohta.

- Algatajad korraldavad asutamise eelse ettevalmistava koosoleku, kus selgitatakse omanikele:

- süsteemi paiknemist;
- ühistu toimise põhimõtet;
- põhikirja projekti;
- häälte jagunemise võimalusi

Õiend liikmete kohta ühistu asutamiseks

- Andmed süsteemide kaupa omanike kohta:

- süsteemi kood;
- omaniku nimi ja isiku- või registrikood;
- omaniku süsteemi maa-ala pindala;
- omaniku ühiseesvoolu pikkus;
- omaniku hoiukohustuse osa suurus protsentides.

- Omanik on see, kelle maal paikneb:

- süsteemi maa-ala;
- süsteemi kuuluv ehitis

Ühistu asutamine

- Asutamiskoosolek toimub pärast ettevalmistavat koosolekut 1 kuni 4 kuu jooksul.
- Igal põhiliikmel on koosolekul üks hääl.
- Koosolek on otsustusvõimeline, kui kohal on üle ½ põhiliikmetest
- Ühistu asutatakse, kui selle poolt hääletab üle ½ kõigist põhiliikmetest.
- See tingimus peab olema täidetud iga süsteemi kohta.
- Muud otsused võetakse vastu asutamiskoosolekul osalenud põhiliikmete poolthäälte enamusel

(edasine häälte jagunemise põhimõte, põhikiri ja juhatus)

Korduvasutamiskoosolek

- Selle saab korraldada, kui asutamiskoosolek ei olnud otsustusvõimeline
- See on otsustusvõimeline põhiliikmete arvust olenemata.
- Ühistu asutatakse kui selle poolt on omanikud, kellele kuulub kokku:
- - üle ½ süsteemi maa-alast; või
- - üle ½ ühiseesvoolude kogupikkusest

Asutamiskoosoleku protokoll

- Asendab asutamislepingut
- Koosolekute toimumise aega ja koht
- Toimumisest teavitamise aeg
- Poolt hääletanute nimed ja hääletamistulemused
- Hääletamisest osavõtjate nimekiri ja allkirjad
- Kui ühistu asutatakse korduvasutamiskoosolekul esitada mõlemad protokollid.

Ühiseesvoolude hoiukulud

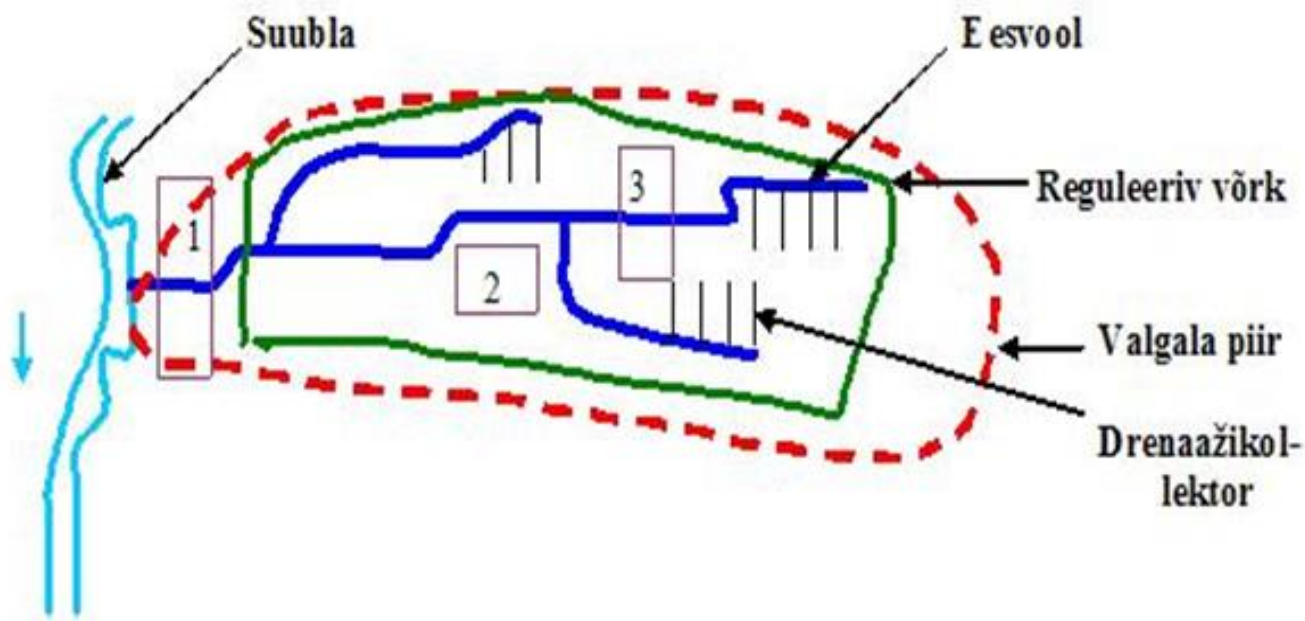

$$o_{i\%} = \frac{(l_i + f_i) * 100}{L + F}$$

1 ha = 1 km

L - ühiseesvoolude kogupikkus ühistu tööpiirkonnas
F - reguleeriva võrgu pindala ühistu tööpiirkonnas
l_i - liikme ühiseesvoolu pikkus
f_i - liikme reguleeriva võrgu pindala
$o_{i\%}$ - liikme osa suurus ühiseesvoolu hoiukohustuses väljendatuna protsentides kogu hoiukohustuse suurusest

Ühistu põhikiri ja üldkoosolek

- Lisaks MTÜ seaduses sätestatule määratakse põhikirjas:
  - muudeks tegevusteks vajalike maksete määramise alused;
  - häälte jagunemine üldkoosolekul

- Liikmete häälte jagunemise põhimõtted:
  - häälte arv sõltub liikme ühiseesvoolude hoiukohustuse osa suurusest;
  - liikmel on hääli võrdeliselt tema kinnisasjal paikneva süsteemi maa-ala pindalaga;
  - Igal liikmel on vähemalt üks hääl;
  - üldkoosolekul võib liikmel olla kuni 2/5 häälte üldarvust

- Üldkoosoleku otsused võetakse vastu koosolekul osalenud liikmete poolthäälte enamusel

Õiend ühistu tegevuse ajal

- Ühistul on õigus taotleda õiendit:

- üldkoosolekuks;
- MPS piiri muutmisel;
- maakorraldustoimingu toimumisel;
- ühistu ühinemiseks ja jagunemiseks;

- Märgitakse ka põhiliikmete häälte arv.
- See õiend ei anta süsteemide lõikes.
- Üldkoosolekuks, mille alusel tehakse registri kanne, õiend ühistule tuleb anda mitte varem kui 5 päeva enne üldkoosoleku toimumist,

Hoiukulud ja häälte jagunemine hoiukulude alusel

Omanikud	fi	li	oi	oi%	Hääli
1	0	1	0,02	0,1	1
2	10	2	0,24	1,2	1
3	40	2	0,82	4,1	4
4	200	3	3,98	19,9	20
5	300	5	5,98	29,9	30
6	450	7	8,96	44,8	37
Kokku	**1000**	**20**	**20**	**100**	**93**

1. omanikil on 5 % eesvoolude kogupikkusest. Tema hoiukohustuse suurus on aga 0,1% ühistu hoiukohustusest. Häälte jagunemist ühtlustavad printsiibid:

- Igal liikmel vähemalt üks hääl;
- Liikmel ei või olla hääli üle 2/5 häälte üldarvust

Ühistu tegevuskava

- Ühishoiu ja muude vajalike tegevuste planeerimiseks korraldab juhatus tegevuskava koostamise

- Tegevuskavas määratakse:
  - ühiselt korrahoitavad ehitised;
  - tööde mahud ja vajalikud rahalised vahendid aastate kaupa;
  - tööde ajakava;
  - liikmete kulude suurus ja tasumise tähtajad;
  - kava kehtimise tähtaeg (vähemalt 2 aastat)

- Tegevuskava täitmise eest vastutab juhatus, muu maaparandushoiu eest omanikest liikmed

Liikmete maksed

- Osamaks on ühistu põhiliikme ühekordne makse põhiliselt ühistu asutamiskulude katteks
- Hoiukulud on tegevuskava alusel ühishoiuks vajalikud kulud
- Põhikirjaga võib ette näha:
  - liikmemaksu tasumise kohustuse või korra;
  - maksed muudeks liikmete ühishuvides või avalikes huvides tehtavateks tegevusteks

Poldriühistu täiendavad maksed

- PJ ja RE hoiu eest tasuvad põhiliikmed, kelle maalt vesi ära pumbatakse
- KT hoiu eest tasuvad põhiliikmed, kelle maa maapinna kõrgus on madalam tammi harja kõrgusest
- Veetaseme reguleerimiskulud tasuvad kõik isikud, kelle maalt vesi ära pumbatakse.
- Need maksed on võrdelised isiku maa-ala suurusega.

Ühistu laienemine ja lisavesi süsteemi

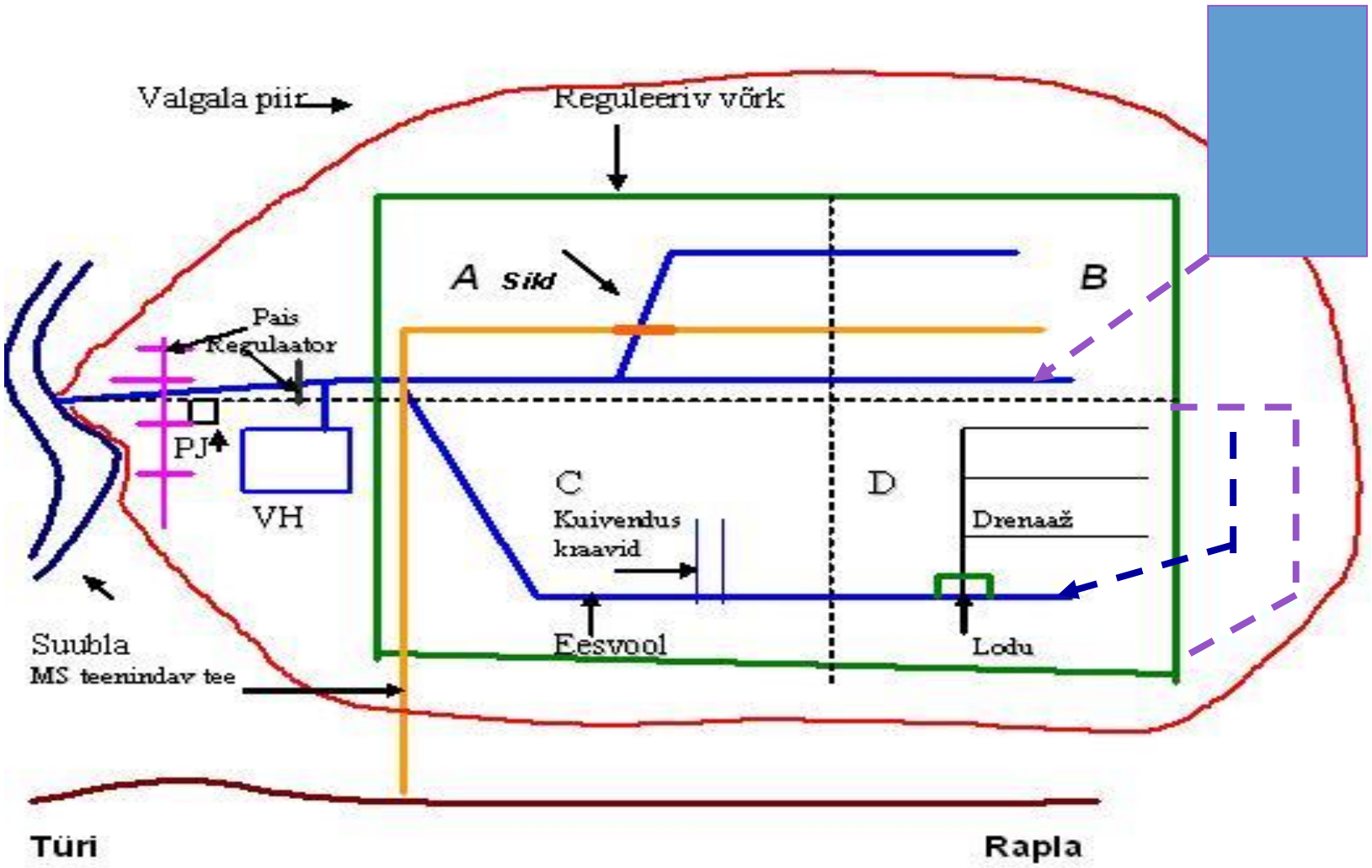

Süsteemi uued põhiliikmed

- Projekteerimistingimuste andmisel teavitatakse omanikku kohustusest edaspidi kuuluda ühistusse;
- Kasutusloa andmisel saadab PMA kasutusloa ärakirja ühistule.
- Uus omanik saab ühistu põhiliikmeks:

- kasutusloa kättetoimetamisest arvates;
- maakorraldusest tulenevalt kinnistusraamatusse kandmisest arvates

Lisavee juhtija osaleb ühiseesvoolude hoiukulude katmisel

$$o_{ilv\%} = \frac{100 * f_{ilv}}{L + F + F_{lv}}$$

$o_{ilv\%}$ – lisavee juhtija osa suurus ühiseesvoolu hoiukuludest;

L – maaparandussüsteemi ühiseesvoolu kogupikkus kilomeetrites;

F – maaparandussüsteemi maa-ala kogupindala hektarites;

f_{ilv} – lisavee juhtija arvutuslik maala pindala hektarites;

F_{lv} – lisavee juhtijate arvutuslik maa-ala hektarites kokku.

Hoiukulud lisavee juhtija osalusel

- Näiteks: ühiseesvoolude hoiukulud on 1000 eurot
- PMA arvutas lisavee juhtija osaks 20%, ehk 200 eurot
- Ühistu põhiliikmed tasuvad ühistule 800 eurot vastavalt õiendis näidatud liikmete osalusele.

Riik maaparandusühistus

- Riik saab olla asutajaliige, va jätkuvalt riigimaa osas
- Riiki esindab see ministeerium, kellel on suurem osa süsteemist.
- Kui ühistus on ainult jätkuvalt riigi maa, siis teostab liikmeõigusi Keskkonnaministeerium.
- Keskkonnaministeerium võib volitada ühistus asutaja- ja liikmeõigusi teostama Maa-ameti või RMK

Ühistu lõpetamine

- Kohaldatakse MTÜ seaduses sätestatut
- Ühistu lõpetamise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on põhiliikmed, kellel on hääli üle 2/3 kõigi põhiliikmete häälte üldarvust
- Ühistu sundlõpetatakse kui süsteemi kasutusotstarve lõpeb

Olemasoleva ühistu tegevuse jätkamine

- Ühistu tegevuse jätkamine uue seaduse alusel otsustatakse üldkoosolekul osalenud põhiliikmete poolthäälte enamusel
- Uuendatud ühistu õigusvõime tekib tema kandmisel maaparandusühistute registrisse
- Selleks esitab ühistu hiljemalt 31.12 2019 registripidajale:
  - avalduse;
  - põhikirja;
  - üldkoosoleku protokolli;
  - PMA õiendi;
  - PMA arvamuse põhikiri maaparandusseadusele vastavuse kohta
- Kui ühistu ei vii oma põhikirja seadusega vastavusse, käsitletakse teda tavalise MTÜ-na. Peab muutma nime ja põhikirja hiljemalt 31.12.2019

MAAELUMINISTEERIUM

Tänan

olev.krist@agri.ee
625 6243